

GENERATÍV PAPÍRLÁMPÁS PLASENCIA AUDITÓRIUM ÉS KONFERENCIAKÖZPONT, MURCIA, SPANYOLORSZÁG

ÉPÍTÉSZEK ARCHITECTS: JOSE SELGAS, LUCIA CANO

SZÖVEG TEXT: GYULAI LEVENTE, KATONA VILMOS

FOTÓK PHOTOS: IWAN BAAN

A Jose Selgas és Lucia Cano által tervezett Plasencia konferenciaközpont és előadóterem a spanyolországi Murciában található, Cartagena külterületén. Bár a projektre kiírt pályázatot a SelgasCano építésziroda már 2005-ben elnyerte, a mintegy 7500 négyzetmétert lefedő komplexum építése csak 2017-ben fejeződhetett be. Ebben a területben benne foglaltatik egy több részre tagolható multifunkcionális csarnok, egy központi kiállítási csarnok és egy vendéglátói egység. A projekt a 2019-es Mies van der Rohe-díj pályázatán a legjobb öt épület közé került.

A díj elbírálói ebben az évben is olyan épületekre figyeltek fel, amelyekben meghatározó a többcélú, szabadon alakítható terek jelenléte. A magunk részéről kissé általánosnak érezzük ezt az értékelési szempontot, hiszen a mai tervezési feladatok többségénél – akár középület, akár lakóépület a célja – felmerül a konvertibilis terekre való igény. A konferenciaközpont építészeti nívója meghaladja a modern szemléletű funkcionális igényeket, noha a feladat nem volt egyszerű, hiszen a város központjában álló városháza (1991–1998) maga a kritikai regionalizmus Rafael Moneo tervezte emlékműve.

A történeti előképek diszkontinuitását felvállalva a tervezők mégis új utakra léptek, hogy a hely értelmezése helyett egy digitális korszak üzenetét és egyúttal kritikáját fogalmazzák meg.

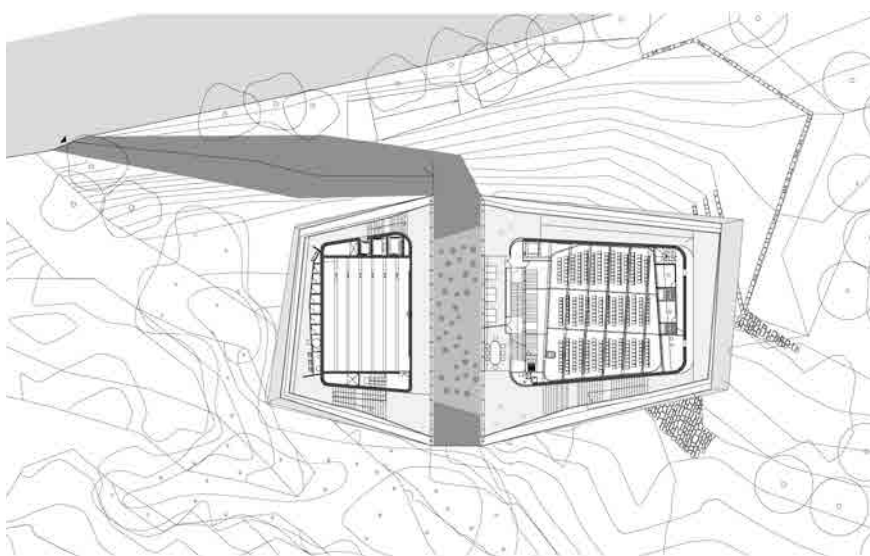
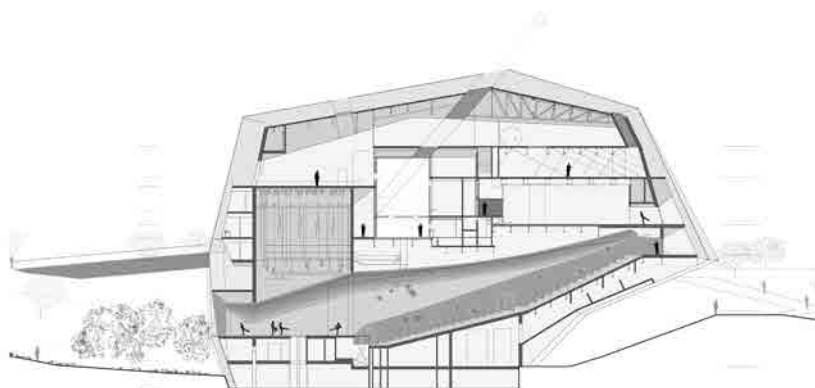
Az egyedi tömegformáláshoz az építészek egy sziklából merítettek inspirációt, a statikus hatású sziklatömb és az efemer áttetsző műanyag homlokzatburkolat között azonban feszültség érződik. Az épület földszinti alapterülete a lehető legkisebb, ami a forma lebegéséhez vezet. Az esetleges környezeti kapcsolatot fokozza az anyaghasználat és az áttetsző külső burkolat mögötti belső világítás. Este impozáns az összkép, a folyón lebegő vagy szélnek eresztett ázsiai papírlámpások látványához hasonló, de talán még ennél is érdekesebb nappal. A generatív módszerrel sík poligonokra osztott felületen minden nézőpontból találni tükröződő

részletet, így a konferenciaközpont egy percre sem szűnik meg szikrázó objektumként ragyogni tájban.

Külső héja törtfehér ETFE fólia, amely mögött az enteriőrben a fogadócsarnok narancssárga színe dominál. Az építésziroda korábbi geometrikus kompozícióiban is szívesen alkalmazta a neutrális és a meleg színek szokatlan összhatását. Ennek eredete talán a mediterrán építészetében szívesen alkalmazott élénk színekben keresendő, de az is lehet, hogy valamely helyi sajátosságban, például Murcia régió narancssárga zászlajában. A belső térben használt szín a SelgasCano egyéb épületein is feltűnik: a „spanyol sárga” megtalálható a 2020-as expó pályázati anyagában, vagy a 2015-ös Serpentine pavilon tervében. Kivételt talán csak a Bruges-i pavilon rózsaszíne jelent, amelyben a belgiumi ősz jellegzetes hangulata él tovább.

Az épület központi magja térkompozíciós szempontból kétségtelenül látványos, de a színek dominanciája miatt kevésbé érvényesül. A színpszichológia szerint a narancssárga veszélyre figyelmeztető szín, a hozzá társított képzeteket kutató felmérések szerint pedig túlságosan megosztó. A szubjektív térérzettel sem tesz jót: szűkíti a teret. Ezért is furcsa a megjelenése az auditoriumban, ahol az előadótér egy szokatlan komfortérzetű hajótestként lebeg. Ha akusztikai szempontból igazolható is a tölcser jellegű előadótér, empirikus megfigyelések alapján kérdéses marad a tér és a szín komplex élménye.

Az épület tömege nem illeszkedik a terepbe, és a városi szövetből is látványosan ödzkodik. Az utcai járórszinthez azonban valamiképp hozzá kellett kapcsolni – hasonlóan Rem Koolhaas portói auditoriumához –, ami indokoltá tette a főbejáráshoz vezető narancssárga hidat. Itt már érthető, sőt igazolható a figyelemfelkeltő szín, hiszen a funkciót szolgálja. Ez a megkülönböztetés a hídon, mint az áthaladások helyén egyáltalán nem zavaró, sőt izgalmas.

A központ bejárata 17 méterrel a ház alapsíknak tekinthető legmélyebb szintje fölött nyílik. A 12 méter magas előcsarnokba érkezve szürreális térélmény fogad, utópisztikus részletekkel és váratlan átlátásokkal. Hogy az absztrakt, festményszerű hatást még inkább felerősítsék, a tervezők kör alakú elemeket csempészték be különböző nyílások, ajtók, ablakok formájában. A síkból térbe átmenetet képező kompozíció már az előcsarnokba lépve is érvényesül, ahonnan tovább haladva a murciai táj tárul elénk. Ez egyben a fő közlekedési mag és a ház legfontosabb „élményközpontja” is. Az innen induló rámpák és spirális lépcsők nemcsak az egyes szinteket, hanem a külső és a belső tér látványát is több helyen összekapcsolják. A közvetlenül feltárt közlekedőrendszernek leginkább gazdaságossági okai voltak: így nem kellett az épület egészét klimatizálni. Ez a megoldás is vitatható, hiszen az átmenet nélküli klímaviszonyoknak sok esetben egészségünk a kárvallottja.

Az épület szerkezete egy szabálytalan, nem egészében önhordó rácsszerkezet, amelyet távtartók kötnek

össze a teherhordó alapstruktúrával. Mivel a külső héjfelület és a belső mag kapcsolata nem organikus, a szerkezet esetlegessége még az avatatlan szem számára is feltűnő. Ennek kompenzálására itt-ott többlet tartókkal és merevítésekkel kellett kiegészíteni az áttetsző burkolatot hordó, légies szerkezetet. Tisztább lenne a látvány, ha sikerült volna szervezettebb kapcsolatot találni a külső és a belső szerkezet között, és talán elkerülhető lett volna a statikai szempontból szükséges közbeeső tartóelemek túlexponálása is. E rendkívüli építészeti elképzelés a véges elemes analízis során szervezettebben optimalizált² vázmintázatot is kaphatott volna.

A felvállalt kompromisszumok ellenére az épület még így is eléri a célját. Megnyilvánul benne a fényáteresztő tárgy metaforája, amely egy épp felszállni készülő papírlámpás is lehet. Megérte várni több mint egy évtizedet a ház megvalósulásig, amely a környező tájból előkelő teljesítményként tűnik ki.

¹ A generatív módszer lényege, hogy a felület vagy szerkezet mintázatát hagyományos értelemben nem az építész tervezi, hanem valamilyen külső algoritmus határozza meg (generálja).

² Digitális szerkezeti optimalizáció során azt kutatják, hogy az anyagban ébredő tényleges feszültségek ismeretében hogyan minimalizálható az anyagmennyiség a tartószerkezetben az állékonyság maximalizálása mellett. Az egyes vizsgálatok rend szerint meglepően organikus, adott esetben ornamentikára emlékeztető szerkezeteket eredményeznek.

GENERATIVE PAPER LANTERN PLASENCIA AUDITORIUM AND CONFERENCE CENTRE, MURCIA, SPAIN

Designed by Jose Selgas and Lucia Cano, Plasencia conference centre and auditorium is located in Murcia, Spain, on the outskirts of Cartagena. Although SelgasCano architects won the tender back in 2005, the complex with a floor area of appr. 7,500 square metres was only completed in 2017. This site also includes a multifunctional hall dividable into several parts, a central exhibition hall and a catering unit. The project has been shortlisted for the 2019 Mies van der Rohe Award as one of the best buildings.

ÉPÍTÉSZEK // ARCHITECTS:
JOSE SELGAS, LUCIA CANO
TERVEZŐK // DESIGN TEAM:
LARA RESCO, JOSÉ DE VILLAR,
LORENA DEL RÍO, BLAS ANTÓN,
CARLOS CHACÓN, MANUEL CI-
FUENTES, BEATRIZ QUINTANA,
JAEHOON YOON, JEONGWOO
CHOI, LAURA CULIANEZ, BÀR-
BARA BARDÍN
ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRS // ASSISTANT ARCHITECT:
MANOLO TRENADO
SZERKEZETTERVEZŐ // MAIN STRUCTURE:
BOMA INGENIEROS
HOMLOKZAT // FACADE STRUCTURE:
FHECOR INGENIEROS CONSUL-
TORES
GÉPÉSZET // HVAC:
JG INGENIEROS
AKUSZTIKA // ACOUSTICS:
ARAU ACUSTICA
KIVITELEZŐ // GENERAL CONTRACTOR:
PLACONSA-JOCA
MEGBÍZÓ // CLIENT:
JUNTA DE EXTREMADURA

